Deze infosheet maakt onderdeel uit van het Adviestraject Veiligere Carnavalsactiviteiten en wordt gebruikt in samenhang het Protocol Veiligere Carnavalsactiviteiten en het Risico Inventarisatie & Evaluatie-model van JEF Taxatie & Risicobeheer (2026).

INFOSHEET VEILIGE PRAALWAGENS: WAAROM EN WIE DOET WAT

Inleiding

Praalwagens horen bij de optocht. Tegelijk komen er risico's samen: hoogte, bewegende delen, elektriciteit, verkeer, alcohol en een dicht opeengepakt publiek. Eén incident kan grote gevolgen hebben voor slachtoffers, vrijwilligers, de vereniging én het imago van carnaval in de regio.

Kernvraag

Denk bij elke praalwagen aan deze vraag:

"**Zou ik mijn eigen kind veilig op of naast deze praalwagen kunnen laten meelopen**?"

Rolverdeling rond de praalwagen

Bestuur carnavalsvereniging

- Is eindverantwoordelijk voor veilig deelnemen aan de praalwagenoptocht.
- Zorgt voor een actuele Risico Inventarisatie & Evaluatie-model (inclusief praalwagens) en volgt acties op.
- Stelt duidelijke voorwaarden aan ontwerp, bouw, gebruik en toezicht van praalwagen.
- Regelt verzekeringen en controleert of aan de voorwaarden wordt voldaan.

Wagenbouwers

- Ontwerpen en bouwen een stabiele, deugdelijke constructie.
- Houden rekening met hoogte, breedte, lengte, gewicht en route.
- Bepalen samen met het bestuur het maximaal aantal personen op de wagen.
- Leggen bijzonderheden vast (bijv. gasflessen, generator, bewegende delen).

Bestuurder trekkend voertuig

- Is bevoegd en ervaren met dit type combinatie.
- Heeft goed zicht naar voren en kan begeleiders zien en horen.
- Volgt aanwijzingen van begeleiders en optochtleiding op.

Begeleiders langs de praalwagen

- Houden een vrije ruimte rond de wagen: geen publiek bij wielen en draaipunten.
- Bewaken veilig op- en afstappen en letten op gedrag op de wagen.
- Mogen en durven de optocht stil te leggen als het niet veilig is.

PRAKTISCHE AANPAK: VAN ONTWERP TOT NABESPREKING

1. Ontwerp en bouw: basis op orde

Veilige constructie

- Stabiele onderbouw en stevige verbindingen (laswerk, bout/moer, hout).
- Zwaartepunt zo laag mogelijk; zware onderdelen onderaan.
- Geen grote uitsteeksels of scherpe randen die mensen kunnen raken.

Afmetingen en aantal personen, op- en afstappen

- Hoogte, breedte en lengte binnen de afspraken met gemeente / organisatie.
- Vooraf een maximum aantal personen op de wagen bepalen en communiceren.
- Voldoende veilige staanplaatsen met houvast waar nodig.
- Vaste, veilige trap of bordes; geen klimmen via wielen, dissel of decor.
- Tijdens het rijden geen op- en afstappers, behalve in een vooraf afgesproken, beveiligde zone.

Techniek en elektriciteit

- Kabels beschermd tegen water, knelpunten en scherpe randen.
- Bewegende delen afgeschermd; niemand kan bekneld raken.
- Hoofdschakelaar aanwezig om installaties snel spanningsloos te maken.

2. Technische controle vóór de optocht

Trekkend voertuig

- Wettelijke keuringen (zoals APK) op orde.
- Remmen, verlichting, spiegels en koppeling gecontroleerd.
- Voldoende trekkracht en remvermogen voor het totaalgewicht.

Praalwagen

- Banden in goede staat, juiste spanning, geen scheuren.
- Degelijke koppeling met borging; dissel, assen en bevestigingspunten in orde.
- Decor, hekken en relingen stevig vastgezet; niets kan losraken.
- Eventuele noodstoppen en hoofdschakelaar getest.

Altijd vastleggen

- Wie heeft wanneer gecontroleerd?
- Wat is gecontroleerd? (kort controleformulier)
- Welke bijzonderheden zijn gevonden en hoe zijn die opgelost?

3. Tijdens en na de optocht

Tijdens de optocht

- Voldoende, herkenbare begeleiders aan beide zijden.
- Geen publiek vlak bij wielen, koppelingen en draaipunten.
- Snelheid aanpassen aan drukte, zicht en weersomstandigheden.
- Extra voorzichtig bij bochten, smalle stukken en stops.
- Iedereen weet wie mag ingrijpen en hoe de optocht wordt stilgelegd.

Na afloop: leren en verbeteren

- Kort nabespreken met bestuur, bouwploeg en begeleiders.
- (Bijna-)incidenten en opvallende situaties noteren.
- RI&E en interne afspraken bijwerken.
- Leerpunten delen met nieuwe bestuursleden en wagenbouwteams.